

Część VI

Sprawozdanie za rok 2007 z wykonania pilotażu budżetu zadaniowego dla części budżetowych: Nauka i Szkolnictwo wyższe

1. Wstęp

W I kwartale 2006 r. rząd polski podjął inicjatywę dotyczącą rozpoczęcia prac nad reformą finansów publicznych, w zakresie wprowadzenia nowoczesnej metody budżetowania i zarządzania budżetem państwa – zorientowanej na cele i rezultaty oraz opartej o wieloletnie planowanie budżetu, która to metoda nawiązywałaby do systemów stosowanych w wielu krajach OECD, a w ostatnich latach – również w licznych krajach nowoprzyjętych do UE.

Decyzję tą podjęto, mając na uwadze potrzebę poprawienia skuteczności, efektywności oraz przejrzystości wydatków budżetu państwa, a więc zasad ujętych w ustawie o finansach publicznych (uFP), a w szczególności w art. 35 tej ustawy. Dodatkowym czynnikiem przemawiającym za takim rozwiązaniem był fakt, iż wprowadzenie przez kraje naszego regionu (nowoprzyjęte do UE) nowych metod *budżetowania zorientowanego na efekty*, jest zalecane i promowane przez Komisję Europejską oraz instytucje międzynarodowe m.in.: OECD, Międzynarodowy Fundusz Walutowy, Bank Światowy, ONZ, jako ważny element reformowania systemu finansów publicznych w kierunku ich unowocześnienia oraz usprawnienia.

Prace nad reformą rozpoczęto w kwietniu 2006 roku w Kancelarii Prezesa Rady Ministrów. W I połowie 2006 r. opracowano pierwszy dokument o charakterze metodycznym, stanowiący załączek polskiej myśli w zakresie nowoczesnych metod budżetowania w sektorze finansów publicznych.

Ważnym krokiem na drodze do przygotowania odpowiednich warunków dla rozpoczęcia reformy było umieszczenie zapisów dotyczących budżetowania zadaniowego w podstawowych dokumentach programowych i strategicznych rządu: *Krajowym Programie Reform, Strategii Rozwoju Kraju*, a także rozpoczęciu starań do ujęcia wydatków na tę reformę w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego.

W II połowie 2006 r. prace nad budżetem zadaniowym weszły w kolejny etap o charakterze operacyjnym, w ramach których zdecydowano, aby na podstawie opracowanej

metodyki podjąć pionierską próbę sporządzenia pierwszego modelu budżetu zadaniowego państwa w zakresie dwóch części budżetowych: Nauka oraz Szkolnictwo wyższe.

Z uwagi na wyjątkowo złożony (z natury rzeczy – wieloletni, co potwierdzają doświadczenia zagraniczne) oraz nowatorski charakter reformy, a także wynikającą z tego potrzebę zapewnienia bezpieczeństwa systemu finansów publicznych postanowiono, iż pierwsze pilotażowe prace nad opracowaniem wydatków w układzie zadaniowym zostaną umieszczone w *Uzasadnieniu do projektu ustawy budżetowej na 2007 r.* Możliwość przyjęcia takiego rozwiązania wynikała ponadto z faktu, iż w czasie realizacji wspomnianego pilotażu nie istniały jeszcze żadne prawnie obowiązujące zapisy ustawowe dotyczące budżetu zadaniowego.

Prace nad projektem obu części zakończono zgodnie z założonym terminem we wrześniu 2006 roku, dzięki czemu wynik prac można było umieścić w postaci załącznika do *Uzasadnienia do projektu ustawy budżetowej na rok 2007.*

Praktykę umieszczania zadaniowego układu wydatków utrwalono jako obowiązek dla wszystkich dysponentów, poprzez nowelizację ustawy *o finansach publicznych* – w grudniu 2006 r., która dotyczyła kwestii rozpoczęcia procesu wdrażania budżetu zadaniowego, poprzez przyjęcie koncepcji sporządzania *zadaniowego planu wydatków* (art. 124 pkt 9 ufp). Jednocześnie, w tej samej nowelizacji ufp, wprowadzono zapis stanowiący o obowiązku przedstawiania Sejmowi przez Radę Ministrów *informacji o wykonaniu zadań*, w ramach sprawozdania z wykonania budżetu państwa (art. 158 ust. 2 pkt 9).

Zgodnie z art. 124 ufp, dysponenti części budżetowych sporządzili w poprzednim roku *zadaniowy układ wydatków* na 2008 rok, natomiast sprawozdanie z realizacji tego układu będzie – według dyspozycji art. 158 ust. 2 pkt 9 ufp – włączone obligatoryjnie w przyszłym roku w zakres sprawozdania za 2008 rok.

Z tych też względów uznano, iż wykonanie w 2007 roku pilotażowej informacji z próby sporządzenia zadaniowego planu wydatków dla części Nauka oraz części Szkolnictwo wyższe, ma aktualnie szczególne znaczenie ze względu na potrzebę wypracowania doświadczeń krajowych w tym zakresie (dobrych praktyk), przed ważnym etapem wdrażania sprawozdawczości zadaniowej tj. obligatoryjnym sporządzeniem informacji z realizacji zadaniowego układu wydatków dla dysponentów części budżetowych, zgodnie z art. 158 ust. 2 pkt 9 ufp, w zakresie zapisów noty budżetowej na 2008 rok.

Na początku 2008 roku zadanie związane z wdrażaniem budżetu zadaniowego zostało przeniesione do Ministerstwa Finansów i w związku z powyższym prace resortu Ministerstwa

Nauki i Szkolnictwa Wyższego nad sprawozdaniem z pilotażu za 2007 rok były koordynowane przez Ministerstwo Finansów.

W ramach prac nad sprawozdaniem z pilotażu, Ministerstwo Finansów opracowało formularz sprawozdawczy „Wykonanie budżetu Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego za 2007 r. w układzie zadaniowym” pozwalający na przedstawienie przez resort informacji o realizowaniu zaplanowanych, w ramach funkcji, zadań oraz osiągniętych miernikach. Ponadto Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego zostało poproszone o przygotowanie opisu zadań zawierającego ocenę stopnia ich realizacji dokonaną w oparciu o osiągnięte wartości mierników. Analogiczną formę przyjmą dokumenty, które będą umieszczone w przyszłym roku w sprawozdaniu z wykonania budżetów zadaniowych wszystkich dysponentów części budżetowych. Przedmiotowe materiały będą analizowane przez Ministerstwo Finansów i będą stanowiły podstawę do oceny efektywności i skuteczności dokonywanych przez resorty wydatków.

Należy podkreślić, iż sprawozdanie przygotowane przez Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego jest w sposób naturalny odzwierciedleniem pierwszego przedsięwzięcia w tym zakresie w kraju, a więc jest sprawozdaniem odpowiadającym strukturze sprawozdawanego dokumentu (układ zadań, cele i mierniki) powstałego w okresie samego początku rozwoju doświadczeń krajowych, dlatego też ewentualne niedoskonałości, jakie w nim występują należy potraktować jako punkt wyjściowy i wkład do dyskusji nad dalszym udoskonalaniem metodologii i usprawnianiem procesu wdrażania budżetu zadaniowego w naszym kraju.

Wydatki zaplanowane przez Ministerstwo zostały zrealizowane niemalże w całości – w 99,8%. Najniższy poziom osiągnięto w tym zakresie w programach służących zapewnieniu obsługi Funkcji Nauka i Funkcji Szkolnictwo wyższe (odpowiednio 85,8% i 86,2%). Są to obszary, w których jak wykazuje doświadczenie Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego najtrudniej jest zaplanować wydatki i mierniki. W trakcie prac nad metodologią dopracowane zostaną wspólnie z dysponentami wytyczne dla planowania i sprawozdawczości w tym obszarze.

Planowane wydatki Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego w 2007 r. wynosiły 12.231.114 tys. zł, w trakcie roku Ministerstwu zwiększono środki o 281.864 tys. zł (do 12.512.978 tys. zł). Jednakże, mierniki zaprezentowane przez resort w sprawozdaniu niewystarczająco wykazują wzrost efektywności realizowanych zadań wraz ze wzrostem wydatków (zwiększenie nakładów nie miało bezpośredniego przełożenia na wartość osiągniętego miernika).

Niewątpliwie najtrudniejszym zadaniem dla Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego było określenie (zarówno na etapie planowania jak i wykonania) mierników, które byłyby konkretne, mierzalne i realistyczne. Trudność tego przedsięwzięcia wynikała z faktu, iż obszary przedmiotowe objęte pilotażem są uważane za jedne z najtrudniejszych obszarów do zastosowania budżetowania zadaniowego – z uwagi na specyfikę celów i charakter sprawozdawczości (mierniki – np. terminy publikacji danych w zakresie patentów). Efektem tego stanu rzeczy jest rezygnacja przez Ministerstwo z określonych na etapie planowania mierników oraz zamiana na takie, które dają się zmierzyć bądź w większym stopniu odzwierciedlają efekty realizowanego zadania. W związku z powyższym celowe jest kontynuowanie prac nad doborem mierników, doskonaleniem metodologii zbierania danych i w rezultacie stworzenie bazy mierników dla poszczególnych funkcji państwa.

2. Informacja dotycząca pilotażowego programu wdrażania wydatków budżetu państwa w układzie zadaniowym w roku 2007 dla części budżetowych: Nauka i Szkolnictwo wyższe

(opis wykonywanych w 2007 r. zadań w ramach funkcji i programów zawierający ocenę stopnia ich realizacji)

W roku 2007 Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego opracowało budżet zadaniowy w formule tzw. „pilotażu” w ramach funkcji (grupującej wydatki jednego obszaru działalności), programów (tworzących drugi szczebel klasyfikacji budżetowej) i zadań (grupujących wydatki, które służą realizacji tych samych celów) równoległe z przygotowaniem projektu budżetu dla części Nauka i części Szkolnictwo wyższe w układzie działów, rozdziałów i paragrafów według klasyfikacji budżetowej (budżet w ujęciu tradycyjnym).

Informacje prezentujące propozycje układu zadaniowego budżetu MNiSW zostały ujęte w *uzasadnieniu do projektu ustawy budżetowej na rok 2007 w rozdziale XII „Pilotażowy program wdrażania wydatków w formie budżetu państwa w układzie zadaniowym w roku 2007 dla części budżetowych Nauka i Szkolnictwo wyższe”*.

Pilotaż ten w pierwotnym okresie rozpoczęcia prac planistycznych dotyczył części Nauka a następnie części Szkolnictwo wyższe. Traktowano go jako wstępny etap prac nad przygotowaniem rozwiązań metodologicznych związanych z formułą budżetu zadaniowego, w których koncentrowano się nad określeniem sposobu konstruowania planu tego budżetu.

Istotą budżetu zadaniowego w roku 2007 było – zgodnie z otrzymanymi wytycznymi i wskazówkami z Departamentu Budżetu Zadaniowego w Kancelarii Prezesa Rady Ministrów – ustalenie funkcji, programów realizacji zadań a następnie działań oraz wskazaniem

mierników osiąganych celów. Kwestię sprecyzowania mierników i prowadzenia dalszych prac w zakresie budżetu zadaniowego traktowano jako otwartą do dalszego dopracowania w kolejnych latach. Zabrakło jednak procedur i regulacji prawnych w zakresie sposobu monitorowania budżetu zadaniowego i przekształceń klasyfikacyjnych w odniesieniu do budżetu tradycyjnego oraz rozliczania prac w tym zakresie, jak również wytycznych do sprawozdania.

Do projektu ustawy budżetowej na rok 2007 dane były przedstawione szacunkowo, gdyż na dalszych etapach prac nad tym budżetem ciągle go dopracowywano. Ograniczeniem w określaniu wartości mierników jest brak dostępności danych. Szereg mierników sformułowanych na poziomie funkcji i programów dobierano przypadkowo. Oparto się na danych publikowanych przez instytucje statystyczne tj. GUS i Eurostat oraz przez OECD, które często stosowane są jako dane określające poziom rozwoju danego obszaru funkcjonowania państwa np. GERD. Konsekwencją tego są sięgające dwóch lat opóźnienia czasowe w dostępności danych. Na etapie opracowywania mierników dostępne były głównie dane z roku 2004. Bardzo ważnym źródłem danych wykorzystywanych do określenia ich wartości na poziomie programów i zadań były dane gromadzone przez Ministerstwo. Brak jest wiedzy nt. rozwiązań zagranicznych, gdzie wdrożono budżet zadaniowy w obszarze nauki i szkolnictwa wyższego.

2.1. Funkcja Nauka

Ustalono, że Funkcja Nauka grupuje wydatki budżetu państwa w obszarze badań naukowych i prac rozwojowych. Dla funkcji tej oraz dla każdego programu i zadania skwantyfikowano cele do osiągnięcia, które powinny w rezultacie pozwolić na zrealizowanie celu strategicznego Funkcji Nauka.

Celem strategicznym Funkcji Nauka było zwiększenie konkurencyjności nauki polskiej oraz jej wpływu na społeczno-gospodarczy rozwój kraju, zwiększenie poziomu i skali zadań prowadzonych w Polsce. Miernikami były:

- nakłady krajowe brutto na działalność B+R w stosunku do PKB (GERD/PKB). Wykonanie miernika wyniosło 0,62% w roku 2007 wobec założeń 0,56% w roku 2004. Oznacza to, że jest realizowany cel zwiększania środków budżetowych na naukę, które stanowią dźwignię pozyskania środków spoza budżetu. Nauka i wiedza jest podstawą do innowacyjnej i nowoczesnej gospodarki, więc gospodarka powinna korzystać z rozwiązań sektora Nauki;

- liczba cytowań polskich wydawnictw wyróżnionych w Journal Citation Report (nauki ścisłe i techniczne – science). Na etapie założeń jak i wykonania nie było możliwości podania wartości tego miernika, z uwagi na brak dostępu do danych w tym zakresie;
- liczba patentów uzyskanych w Europejskim Urzędzie Patentowym (EPO), Urzędzie Patentowym Stanów Zjednoczonych Ameryki Północnej (USPTO), Japońskim Urzędzie Patentowym (JPO) na mln mieszkańców. Na etapie wykonania nie było możliwości podania wartości tego miernika wobec założeń 0,63% w roku 2002. W przyszłości nastąpi rezygnacja z tego miernika. Zgłoszenie np. wynalazku do opatentowania w EPO pozwala na uzyskanie ochrony we wszystkich krajach członkowskich Europejskiej Organizacji Patentowej (EPO) jest on jedynym w świecie urzędem patentowym o charakterze międzynarodowym - regionalnym wbrew ogólnej zasadzie zakładającej, że urzędy patentowe mają charakter narodowy.

W Funkcji Nauka na rok 2007 ustanowiono 5 programów oraz zadania i działania.

Program 1. Rozwój ogólny polskiej nauki

Celem tego programu było zwiększenie konkurencyjności polskiej nauki poprzez prowadzenie badań naukowych na poziomie uznanym za wysoki przez międzynarodowe środowiska naukowe. Program obejmował badania o charakterze badań podstawowych pogrupowane według wybranych dziedzin nauki, prowadzenie działalności badawczej w jednostkach naukowych, rozwój młodej kadry naukowej oraz restrukturyzację jednostek naukowych. Miernikami były:

- liczba publikacji polskich naukowców w recenzowanych czasopismach zagranicznych objętych listą ogłoszoną w Dz. Urz. MNiSW. Wykonanie miernika w latach 2005/2006 wyniosło odpowiednio: 22.012 szt. i 25.978 szt. (dane za 2007 r. nie są jeszcze dostępne, gdyż jednostki naukowe składają ankiety, w których zawarte są dane o publikacjach w terminie do 30 czerwca roku następującego po roku, którego dotyczy sprawozdanie) wobec założeń 62.414 szt. w roku 2004 (liczba 62.414 dotyczy wszystkich publikacji polskich uczonych w czasopismach naukowych, a nie liczby publikacji polskich naukowców w recenzowanych czasopismach zagranicznych objętych listą ogłoszoną w Dzienniku Urzędowym MNiSW);
- wartość uzyskiwanych przez Polskę środków w wyniku uczestnictwa w międzynarodowych projektach badawczych na etapie planu była niemożliwa do określenia, z uwagi na brak decyzji co do rozstrzygnięć, które projekty będą finansowane w 2007 r. Projekty w ramach współpracy naukowej i naukowo-technicznej z zagranicą realizowane były m.in. w ramach 5 i 6 Programu Ramowego Badań, Rozwoju

Technicznego i prezentacji UE, Programie Ramowym Badań i Szkolenia Europejskiej Wspólnoty Energii Atomowej i innych programach badawczych UE (np. Inteligentna Energia dla Europy, Zdrowie Publiczne, Fundusz Badawczy Wspólnoty Węgla i Stali) oraz w ramach m.in. Europejskiego Programu Współpracy w dziedzinie Badań Naukowo-technicznych (COST), inicjatywy (Eureka), Europejskiej Organizacji badań Jądrowych (CERN), Niemieckiego Synchrotronu Elektronowego (DESY). MNiSW dofinansowało udział polskich jednostek naukowych w 715 europejskich projektach badawczych współfinansowanych ze środków zagranicznych nie podlegających zwrotowi, w tym 578 projektów realizowano w ramach Programów Ramowych UE, 31 projektów w ramach programu INTERREG, 15 projektów w ramach Funduszu Badawczego Węgla i Stali, 10 projektów w ramach programu Zdrowie Publiczne. Odzysk środków z zagranicy zadeklarowany przez jednostki we wnioskach składanych do MNiSW wyniósł 190,8 mln zł, w tym 169,4 mln zł w projektach 5. i 6. PR (dane te nie dotyczą 7. PR). Należy oczekiwać, że faktyczny transfer finansowy do Polski może odbiegać od powyższych założeń np. z powodu zmiany kursu walutowego, opóźnień w płatnościach, itp. Nowe regulacje wprowadziły nowe formy finansowania projektów międzynarodowych, w tym projekty międzynarodowe nie współfinansowane i projekty międzynarodowe współfinansowane. Finansowanie ze środków na naukę ww. projektów realizowane było w ramach programów międzynarodowych, współpracy dwustronnej z wieloma krajami, ogłaszanych konkursów we współpracy m.in. z Singapurem, Hiszpanią, wykorzystywania wielkich, międzynarodowych, unikatowych urządzeń badawczych. Realizacja tych projektów ma bardzo istotny wpływ na rozwój w Polsce międzynarodowej współpracy naukowej. Pozwala to polskiemu zespołowi badawczemu na uczestnictwo w badaniach na najwyższym międzynarodowym poziomie. W znaczący sposób wpływa też na późniejsze uczestnictwo polskich zespołów w badaniach w ramach PR.

W programie wyróżniono cztery zadania, w ramach których wykonanie wydatków wyniosło 2.763.420 tys. zł (dotychczas zadania były ujmowane w ramach pięciu rozdziałów klasyfikacji budżetowej).

Zadanie 1.1. Badania naukowe – realizowane w formie projektów badawczych własnych, zamawianych, specjalnych oraz prowadzonych we współpracy międzynarodowej – 631.512 tys. zł.

Celami tego zadania było:

- 1) zwiększenie udziału polskich naukowców w międzynarodowych programach badawczych; miernikiem była wartość uzyskiwanych przez Polskę środków

zagranicznych w programach, w których Ministerstwo uczestniczy (np. PR); omówienie jak wyżej;

- 2) zwiększenie konkurencyjności przyznawania środków na naukę; miernikiem była liczba i wartość projektów na tysiąc osób zatrudnionych w działalności badawczej i rozwojowej. Wartość wskaźnika wyniosła 33,9% i jest zbliżona do planowanego 36,3% (dane na podstawie wyników badań Głównego Urzędu Statystycznego). Jego nieznaczne zmniejszenie świadczy o konkurencyjności w przyznawaniu środków.

Zadanie 1.2. Wsparcie działalności badawczej jednostek naukowych – realizowane w drodze dofinansowania działalności statutowej jednostek naukowych oraz wsparcia uczestnictwa w programach międzynarodowych – 1.911.421 tys. zł.

Celami tego zadania było:

- 1) zwiększenie zdolności jednostek naukowych do tworzenia wiedzy na najwyższym poziomie. Miernikiem była liczba jednostek 1 i 2 kategorii według oceny parametrycznej Ministerstwa. Wartość miernika wyniosła 600 jednostek wobec założeń 427 jednostek. Jest to wynikiem dokonanej oceny parametrycznej jednostek naukowych. Na etapie planowania miernika brak było dostatecznej wiedzy poziomu ocenianych jednostek;
- 2) zwiększenie udziału polskich naukowców w międzynarodowych programach badawczych; miernikami były:
 - liczba wniosków podmiotów polskich dotyczących udziału w Programach Ramowych (PR); w odpowiedzi na konkursy ogłoszone przez Komisję Europejską w 2007 r. złożono 1533 projekty z udziałem co najmniej 1 polskiego uczestnika. Komisja zaakceptowała 282 projekty wobec zaplanowanych 229 wniosków,
 - współczynnik sukcesu w Programach Ramowych – udział liczby zakwalifikowanych do finansowania projektów, w których uczestniczą polskie podmioty; w ogólnej liczbie wniosków złożonych przez polskie podmioty współczynnik sukcesu wynosi 18,4% wobec założonych 16,1%. Komisja Europejska (KE) zaakceptowała 282 projekty (dane te nie uwzględniają konkursów w podprogramie Pomysły 7. PR oraz indywidualnych stypendiów Marie Curie).

Zadanie 1.3. Rozwój kadry naukowej – obejmujący m.in. badania własne szkół wyższych oraz tworzenie warunków rozwoju młodej kadry (m.in. stypendia, nagrody, projekty badawcze promotorskie, habilitacyjne) – 220.487 tys. zł.

Celami tego zadania były:

1) Poprawa pozycji polskich naukowców na forum międzynarodowym.

Miernikiem była liczba projektów koordynowanych przez polskie zespoły w ramach PR/całkowita liczba projektów w PR w danym okresie. W zakresie liczby projektów koordynowanych przez polskie zespoły aktualnie brak jest informacji z KE o liczbie projektów koordynowanych przez polski zespół i zaakceptowanych do finansowania. Liczba projektów (z polską koordynacją) złożonych do KE w 2007 r. wyniosła w ramach 7 PR 187. W wykonaniu całkowita liczba projektów w PR w 2007 r. wyniosła 12.659, natomiast brak jest danych w zakresie liczby projektów koordynowanych przez polskie zespoły. Planowana wartość miernika wyniosła 57 projektów w ogólnej liczbie 2.295 projektów w PR.

2) Zwiększenie liczby młodych naukowców. Miernikami były:

- liczba naukowców biorących udział w badaniach naukowych w ramach programu Ministra dotyczącego mobilności międzynarodowej młodych naukowców. W tym zakresie I edycja programu dotyczącego mobilności międzynarodowej młodych naukowców została rozpoczęta w 2006 r., rozstrzygnięcie konkursu nastąpiło w 2007 r., w wyniku czego przyznano 16 uczestnikom programu środki finansowe na uczestnictwo w badaniach naukowych prowadzonych w renomowanych ośrodkach badawczych Europy i Stanów Zjednoczonych. Efektem realizacji programu powinno być podwyższenie poziomu umiejętności, wiedzy i kompetencji polskich, młodych naukowców oraz nawiązanie współpracy z zagranicznymi ośrodkami badawczymi, co powinno zaowocować dalszym zwiększeniem udziału polskich naukowców w badaniach międzynarodowych. W dłuższej perspektywie powinno przyczynić się do zwiększenia wykorzystania wyników B+R w praktyce gospodarczej i społecznej,
- liczba doktorów na tysiąc mieszkańców – brak danych na etapie wykonania wobec założeń (1,025 w 2004 r.). W przyszłości proponujemy zmianę nazwy miernika z „liczby doktorów na tysiąc mieszkańców” na „liczbę nadanych stopni naukowych doktora”, gdyż dane będą bardziej wymierne. Liczba nadanych stopni doktora w roku 2004 wyniosła 5722 a w 2006 r. – 6072. Zmiana ta również będzie się odnosiła do miernika poniżej „liczba doktorów habilitowanych na tysiąc mieszkańców” zostanie zamieniona na „liczbę nadanych stopni doktora habilitowanego”,
- liczba doktorów habilitowanych na tysiąc mieszkańców (0,273 w 2004 r.),
- liczba uzyskanych stopni doktora habilitowanego rocznie, w tym w zakresie nauk ścisłych i technicznych. Zaplanowana liczba uzyskanych stopni naukowych doktora habilitowanego w 2004 r. wyniosła 934 (brak danych w zakresie wykonania). Liczba uzyskanych stopni doktora habilitowanego w zakresie nauk ścisłych i technicznych w roku 2004 wyniosła 146, a w 2006 r. 163 wobec zaplanowanych w 2004 r. 234.

Zadanie 1.4. Wsparcie zmian strukturalnych jednostek naukowych. Celem tego zadania było zwiększenie efektywności jednostek naukowych. Miernikiem był udział jednostek naukowych restrukturyzowanych w ogólnej liczbie jednostek naukowych. Brak danych w wartości miernika na etapie założeń i wykonania. Propozycja takiego miernika świadczy o braku możliwości jego określenia tak po stronie planu jak i wykonania.

Program 2. Wzmocnienie badań naukowych służących praktycznym zastosowaniom

Celem programu było zwiększenie wpływu badań naukowych na rozwój społeczno-gospodarczy kraju. Miernikami były:

- udział nakładów przedsiębiorstw na B+R w PKB (BERD/PKB); wykonanie miernika w roku 2007 wyniosło 0,18% wobec 0,17%; jest to sygnał oznaczający pobudzenie sektora prywatnego do udziału w inwestowaniu na badania,
- liczba zgłoszeń patentowych w EPO, USPTO, JPO – brak danych w zakresie wartości tego miernika na etapie wykonania wobec założonej liczby w roku 2002 (8 patentów) – nastąpi rezygnacja z tego miernika.

W programie wyróżniono trzy zadania, w ramach których wykonanie wydatków wyniosło 491.456 tys. zł (dotychczas zadania były ujmowane w ramach trzech rozdziałów klasyfikacji budżetowej).

Zadanie 2.1. Wsparcie preferowanych dla rozwoju społeczno-gospodarczego dziedzin badawczych – 341.273 tys. zł; obejmuje działania w zakresie realizacji projektów zamawianych i rozwojowych w wybranych dziedzinach nauk oraz realizowanych z udziałem środków funduszy strukturalnych. Celem jest zwiększenie zastosowań wyników badań naukowych w preferowanych kierunkach w praktyce gospodarczej.

Miernikami były:

- udział wysokości środków na projekty rozwojowe w nakładach budżetowych na naukę. W ramach projektów rozwojowych realizowane były projekty własne, w zakresie Inicjatywy Technologicznej i w zakresie obronności. Z zaplanowanych środków przeznaczonych na projekty rozwojowe, wynoszących 5,36% nakładów budżetowych wykonano 5,34%,
- liczba wygenerowanych projektów celowych w wyniku realizacji projektów rozwojowych. Z uwagi na to, że pierwsze umowy na projekty rozwojowe zostały podpisane w 2006 r. (okres realizacji projektu wynosi do 3 lat), to trwają jeszcze umowy o realizację tych

projektów. Pierwsze dane dotyczące tego miernika pojawią się rok po zakończeniu projektów w 2009 r.

Zadanie 2.2. Wsparcie badań stosowanych i prac rozwojowych na rzecz przedsiębiorców – 147.828 tys. zł; obejmują projekty celowe w wybranych dziedzinach naukowych oraz projekty celowe realizowane z udziałem środków funduszy strukturalnych.

Celem tego zadania było zwiększenie możliwości wykorzystania wyników prac B+R przez przedsiębiorców. Miernikami były:

- zwiększenie przychodów przedsiębiorstw uczestniczących w realizacji projektów celowych i rozwojowych. Podane wykonanie wartości miernika w 100% dotyczy jedynie przedsiębiorstw biorących udział w projektach celowych cywilnych, rozliczonych do końca 2006 r. Przedsiębiorcy uczestniczący w projektach mają obowiązek przekazać, rok po rozliczeniu projektu, informację o efektach zawierającą m.in. uzyskaną w ciągu roku i planowaną sprzedaż wyrobu/technologii uzyskanej w wyniku realizacji projektu,
- liczba miejsc pracy powstałych w wyniku realizacji projektów celowych Ministerstwa. Z informacji uzyskanych od wnioskodawców w wyniku realizacji projektów rozliczonych w 2006 r. powstało 298 nowych miejsc pracy wobec planowanych 250,
- udział przedsiębiorstw w finansowaniu badań naukowych prowadzonych w ramach projektów Ministerstwa. Dla projektów celowych wskaźnik udziału przedsiębiorstw w finansowaniu badań naukowych wynosi 100%, ponieważ tylko przedsiębiorcy mogli składać aplikacje o projekty celowe, natomiast dla projektów rozwojowych aplikacje składają jednostki naukowe. Na tym etapie nie można określić, jaki procent przedsiębiorców uczestniczy we wszystkich projektach,
- liczba zgłoszeń patentowych polskich rezydentów w EPO, USPTO, JPO powstałych w wyniku realizowania projektów finansowanych przez Ministerstwo. Brak danych na etapie wykonania wobec założonych 25 – nastąpi rezygnacja z tego miernika.

Zadanie 2.3. Rozwój instytucji otoczenia biznesu, działających na rzecz współpracy nauki z gospodarką i marketing wyników badań naukowych – 2.355 tys. zł. Zadanie obejmuje działania wspierające jednostki współpracujące w zakresie wdrażania wyników badań do gospodarki oraz marketing wyników badań naukowych.

Celem tego zadania było zwiększenie zainteresowania przedsiębiorców badaniami naukowymi oraz promowanie projektów o charakterze innowacyjnym. Miernikami były:

- liczba przedsiębiorstw aplikujących do udziału w projektach celowych. W tym zakresie aplikacja jest równa liczbie złożonych wniosków o dofinansowanie projektu celowego i wynosi 164 wniosków w przypadku projektów celowych cywilnych i 125 wniosków w przypadku projektów złożonych w ramach Inicjatywy Technologicznej I (nie uwzględniono projektów celowych na rzecz obronności),
- liczba nowoutworzonych przedsiębiorstw (spin-of, start – up) dzięki wsparciu programów/przedsięwzięć Ministra. Brak danych na etapie wykonania wobec założonych 152.

Program 3. Infrastruktura nauki polskiej

Celem programu było unowocześnienie infrastruktury badawczej nauki polskiej. Miernikiem był udział inwestycji w aparaturę naukowo-badawczą i inwestycji w rozbudowę infrastruktury informatycznej nauki w inwestycjach na infrastrukturę ogółem finansowanych przez Ministerstwo. Wykonanie tego miernika wyniosło 60,69% wobec planowanego 81,40%. W programie wyróżniono trzy zadania, w ramach których wykonanie wydatków wyniosło 395.677 tys. zł (dotychczas zadania były ujmowane w ramach trzech rozdziałów klasyfikacji budżetowej).

Zadanie 3.1. Inwestycje budowlane i zakupy obiektów budowlanych – 155.546 tys. zł.

Celem tego zadania było zapewnienie odpowiedniego zaplecza lokalowego dla działalności B+R. Miernikami były:

- udział dotacji budżetowych z działu Nauka w wartości kosztorysowej finansowanych inwestycji. Udział dotacji budżetowych z działu Nauka w wartości kosztorysowej finansowanych inwestycji wyniósł odpowiednio: według planu 28,91% a według wykonania 30,28%. W roku 2007 środki w zakresie inwestycji zostały przeznaczone na realizację najpilniejszych zadań przede wszystkim dla jednostek o najwyższej kategorii,
- wartość finansowanych inwestycji budowlanych (wartość kosztorysowa inwestycji budowlanych obejmuje również przyznane dotacje w latach poprzednich i następnych czyli w pełnym cyklu ich realizacji). Wartość planowana miernika wyniosła 495.357 tys. zł a wykonanie 514.123 tys. zł.

Zadanie 3.2. Inwestycje w aparaturę badawczą (w tym współfinansowane ze środków funduszy strukturalnych, służące poprawie stanu aparatury badawczej) – 112.336 tys. zł.

Celem tego zadania była poprawa stanu aparatury badawczej a miernikiem zużycie aparatury naukowo-badawczej. W zakresie zużycia aparatury naukowo-badawczej wartość planowana w roku 2005 wyniosła 79,5%, wykonanie również wyniosło 79,5%.

Zadanie 3.3. Rozbudowa i utrzymanie infrastruktury informatycznej nauki, służące utrzymaniu i rozwojowi zasobów cyfrowych nauki – 127.795 tys. zł.

Celami tego zadania były:

- 1) poprawa stanu infrastruktury informatycznej nauki a miernikiem liczba nowych i zmodernizowanych sieci komputerowych finansowanych przez Ministerstwo. W zakresie liczby nowych i zmodernizowanych sieci komputerowych finansowanych przez MNiSW wartość planowana wyniosła 146 wykonanie wyniosło 134;
- 2) utrzymanie i rozwój zasobów cyfrowych nauki a miernikiem liczba wejść do baz danych finansowanych z budżetu nauki. W tym zakresie wykonano 7.688 tys. wejść wobec planowanych 1.029 tys. wejść;
- 3) zapewnienie dostępu do zasobów sieciowych i obliczeniowych nauki a miernikiem była liczba jednostek naukowych wykorzystujących specjalne urządzenia badawcze z zakresu infrastruktury informatycznej nauki. Wykonanie tego miernika wyniosło 354, co oznacza, że tyle jednostek naukowych otrzymało dostęp do zasobów sieciowych i obliczeniowych, w tym 154 uczelnie wyższe.

Program 4. Upowszechnianie oraz promocja nauki

Celami tego programu były:

- 1) wzrost nastawienia polskich przedsiębiorców na wykorzystywanie wyników badań. Miernikiem była deklarowana przez przedsiębiorców możliwość wykorzystania polskich osiągnięć nauki (ankieta). Nie udało się przeprowadzić ankiety. Przeprowadzenie ankiet i badań wiązałoby się z uruchomieniem procedury zamówień publicznych oraz przeznaczeniem na ten cel dodatkowych środków czy przesunięcia w czasie np. realizacji programu „Kopernik”;
- 2) popularyzacja wyników polskich osiągnięć naukowych społeczeństwie. Miernikiem był stopień świadomości opinii publicznej na temat polskich osiągnięć naukowych. Nie udało się przeprowadzić badań;
- 3) zwiększenie wymiany informacji pomiędzy ośrodkami naukowymi. Nie przeprowadzono badań w zakresie badań planów zawodowych młodzieży.

W programie wyróżniono cztery zadania, w ramach których wykonanie wydatków wyniosło 62.765 tys. zł.

Zadanie 4.1. Upowszechnianie osiągnięć nauki – 45.162 tys. zł (obejmuje przede wszystkim dofinansowanie działalności wydawniczej, konferencji naukowych, giełd i targów).

Celem tego zadania było rozpowszechnianie wiedzy w zakresie osiągnięć polskiej nauki.

Miernikami były:

- liczba publikacji naukowych dofinansowywanych przez MNiSW; wartość planowana wyniosła 743 a faktycznie dofinansowano 795 publikacji,
- liczba uczestników imprez naukowych; w konferencjach naukowych wzięło udział 700 tys. uczestników wobec zaplanowanych 600 tys. uczestników.

Zadanie 4.2. Promocja nauki

Celem tego zadania było zwiększenie udziału w mediach tematyki dotyczącej osiągnięć naukowców zatrudnionych w polskich placówkach naukowo-badawczych a miernikiem była ocena na podstawie wyników ankiet przeprowadzonych wśród grupy dziennikarzy, zajmujących się problematyką popularnonaukową badającą dostępność do informacji na temat polskiej nauki. Nie udało się przeprowadzić ankiet, z uwagi na brak uzasadnienia o czym wyniki ankiet miałyby świadczyć.

Zadanie 4.3. Zapewnienie obsługi organów konsultacyjno-doradczych Ministra a w szczególności obsługa Rady Nauki i jej organów, obsługa Rady Rozwoju Nauki i technologii, działalność kontrolna Ministra – 11.675 tys. zł.

Celem tego zadania było uzyskanie niezależnych opinii w zakresie prowadzonych badań naukowych i prac rozwojowych. Miernikiem była liczba członków Rady Nauki, zespołów specjalistycznych i interdyscyplinarnych oraz recenzentów i ekspertów powoływanych przez MNiSW (5973 osoby). Wykonanie wyniosło 1.954,59 zł/osobę wobec założeń 1.956,82 zł/osobę.

Zadanie 4.4. Realizacja programu wieloletniego „Ekspozycja Centrum Nauki Kopernik oraz koszty obsługi funkcjonowania Centrum Nauki Kopernik – 5.928 tys. zł.

Miernikiem tego zadania był stopień zaawansowania prac nad przygotowaniem urządzeń ekspozycji stałej. Realizacja programu wieloletniego Kopernik - stopień

zaawansowania prac nad przygotowaniem urządzeń ekspozycji stałej. Plany na rok 2007 przewidywały rozpoczęcie postępowań przetargowych na wykonanie pozostałych części ekspozycji „Kopernik”. Plany te musiały ulec zmianie na skutek opóźnień inwestycji budowlanej; termin zakończenia budowy siedziby Kopernik został przesunięty z m-ca maja 2008 r. na m-c wrzesień 2009 r. Zaktualizowany harmonogram przewiduje zakończenie realizacji programu wieloletniego w roku 2010. W rezultacie w 2007 r. ograniczono finansowanie i zakres zadań realizowanych w ramach programu wieloletniego. W ramach realizacji programu wieloletniego w 2007 r. zostały kontynuowane prace nad realizacją galerii: Świat w Ruchu oraz Człowiek i Środowisko rozpoczęte w 2006 r. Zakończono prace nad koncepcją galerii Strefa Światła. Przeprowadzono konkurs i zawarto umowę na realizację, przeznaczoną dla dzieci galerii Najmłodszy. W ramach realizacji zadania budowy laboratoriów i pracowni opracowano koncepcję laboratorium robotycznego. Opracowano koncepcję eksponatów zewnętrznych do Parku Odkrywców wokół Centrum. Wśród eksponatów znajdują się: instalacja wodna, eksponaty poświęcone ruchowi harmonicznemu oraz zjawisku rezonansu, eksponaty poświęcone akustyce i muzyce. W Parku Odkrywców znajdują się także obiekty interaktywne o charakterze artystycznym inspirowane problematyką naukową. Poza zadaniami wynikającymi z realizacji programu wieloletniego Centrum Nauki Kopernik realizowało swoje zadania statutowe a w szczególności działania edukacyjne i organizację imprez popularnonaukowych w Polsce i za granicą. Centrum stworzyło interaktywną wystawę objazdową Eksperymentuj, składającą się z samoobsługowych stanowisk pozwalających na samodzielne przeprowadzenie doświadczeń z zakresu nauk ścisłych i przyrodniczych. Była ona bezpłatnie udostępniana zwiedzającym m.in. w 30 placówkach oświatowych w całej Polsce, podczas warszawskiego pikniku naukowego, festiwalu nauki w Warszawie, Wrocławiu i w Siedlcach oraz w ramach akcji Lato w mieście. Szacuje się, że wystawę odwiedziło ponad 50 tys. osób. Wystawa Eksperymentuj! była prezentowana także za granicą podczas imprezy Nauka na Starym Mieście w Brnie. Ponadto Centrum wzięło udział w festiwalu Science on Stage w Grenoble gdzie przy wsparciu Komisji Europejskiej prezentowano najciekawsze europejskie projekty edukacyjne. Kolejnymi organizowanymi przez Centrum imprezami były Dni pokazów oraz przeznaczone dla dzieci i ich opiekunów Warsztaty Familijne.

Program 5. Zapewnienie obsługi Funkcji Nauka

Celem programu było zapewnienie sprawnej obsługi i realizacji zadań Ministra przy zwiększającej się efektywności wydatkowania środków. W ramach tego programu wyróżniono trzy zadania:

Zadanie 5.1. Koordynacja merytoryczna działalności Ministerstwa, planowanie strategiczne i operacyjne, obsługa merytoryczna Ministra.

Celem zadania było zapewnienie sprawnego i efektywnego zarządzania Ministerstwem w zakresie spraw krajowych i międzynarodowych.

Zadanie 5.2. Obsługa administracyjna działania Ministerstwa mająca na celu zapewnienie sprawnego funkcjonowania.

Celem zadania było zapewnienie sprawnego funkcjonowania Ministerstwa i sprawnej obsługi pozostałych pracowników. Wydatki związane z programem dotyczyły głównie wynagrodzeń (z pochodnymi) pracowników urzędu zajmujących się problematyką nauki.

Zadanie 5.3. Obsługa techniczna działania Ministerstwa (w tym m. in. remonty, prace konserwacyjne, inwestycje, dysponowanie powierzchnią biurową, obsługa informatyczna, transport).

Celem zadania było zapewnienie prawidłowego funkcjonowania gmachu i urządzeń w Ministerstwie.

2.2. Funkcja Szkolnictwo wyższe

Pilotażowy budżet zadaniowy w części 38 w 2007 r. w ramach Funkcji Szkolnictwo wyższe określa, że generalnym celem na szczeblu Funkcji powinno być podnoszenie poziomu i jakości wykształcenia społeczeństwa polskiego oraz powiązanie go z rynkiem pracy.

W ramach Funkcji – Szkolnictwo wyższe wydzielono 6 programów, określając podstawowe cele poszczególnych programów oraz wyróżniono zadania i ich cele w obrębie każdego zadania. Wyróżniono łącznie 30 zadań.

Program 1. Zapewnienie powszechności szkolnictwa wyższego

Celem programu było upowszechnienie wyższego wykształcenia w społeczeństwie polskim. Na zapewnienia i rozwoju powszechności szkolnictwa wyższego z budżetu Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego w 2007 r. przeznaczono kwotę 7.050.004 tys. zł.

Miernikami programu były:

- wskaźnik skolaryzacji brutto – wykonanie wyniosło 49,9%, wobec 48,9% w poprzednim roku,
- wskaźnik skolaryzacji netto - wykonanie wyniosło 38,8%, wobec 38,0% w poprzednim roku,
- odsetek liczby doktorantów do ogólnej liczby doktorantów i studentów – wykonanie wyniosło 1,64% tj. na poziomie poprzedniego roku,
- liczba absolwentów (bez mgr uzupełniających) – 293.045 osób, wzrost w relacji poprzedniego roku o 2%.

Mierniki podane na podstawie danych GUS oraz MNiSW za 2006 r.

W programie wyodrębniono 4 zadania:

Zadanie 1.1. Kształcenie studentów studiów stacjonarnych, uczestników stacjonarnych studiów doktoranckich i kadr naukowych oraz utrzymanie uczelni publicznych.

Zadanie realizowano zgodnie z postanowieniami art. 94 ust. 1 ustawy z dnia 27 lipca 2005 r. Prawo o szkolnictwie wyższym (Dz. U. Nr 164, poz. 1365 z późn. zm.), który wszedł w życie w 2007 r. oraz art. 166a ustawy z dnia 21 listopada 1967 r. o powszechnym obowiązku obrony Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. Nr 241, poz. 2416 z późn. zm.).

W ramach zadania przekazano uczelniom finansowanym z budżetu MNiSW dotacje w łącznej kwocie 6.608.657 tys. zł, z tego na:

- zadania związane z kształceniem studentów studiów stacjonarnych, uczestników stacjonarnych studiów doktoranckich i kadr naukowych i utrzymanie uczelni (dotacja stacjonarna) – 6.605.160 tys. zł; Dotację przekazano dla 103 uczelni (95 uczelni publicznych MNiSW, 5 uczelni katolickich niepublicznych finansowanych na zasadach uczelni publicznych i 3 akademickich uczelni wojskowych kształcących osoby cywilne na studiach stacjonarnych),
- zadania związane z prowadzeniem podyplomowego kształcenia w celu zdobywania specjalizacji przez lekarzy weterynarii, pielęgniarki i położne - 1.400 tys. zł; dotację na to zadanie przekazano 8 uczelniom publicznym (4 uczelnie realizujące kształcenie podyplomowe w zakresie weterynarii i 4 uczelnie kształcące w zakresie pielęgniarstwa i położnictwa),
- realizację kształcenia (nieobligatoryjnego) w zakresie przysposobienia obronnego studentów i studentek – 2.097 tys. zł; dotację, wynikającą ze wspomnianej ustawy

o powszechnym obowiązku obrony Rzeczypospolitej Polskiej przekazano na rzecz 157 uczelni w tym dla 110 uczelni niepublicznych.

Miernikami zadania były:

- odsetek liczby studentów na kierunkach technicznych w liczbie studentów ogółem wykonanie wyniosło 18,6%,
- liczba studentów na kierunkach technicznych – 361.029 osób,
- liczba studentów przypadająca na jednego nauczyciela akademickiego – 20,1,
- liczba doktorantów – wykonanie wyniosło 31.831 osób.

Mierniki prezentowane są na podstawie danych GUS w skali ogólnokrajowej za 2006 r.

Zadanie 1.2. Kształcenie i rehabilitacja studentów niepełnosprawnych.

Zadanie realizowano zgodnie z postanowieniami art. 94 ust. 1 pkt. 11 ustawy z dnia 27 lipca 2005 r. Prawo o szkolnictwie wyższym (Dz. U. Nr 164, poz. 1365 z późn. zm.), który wszedł w życie w 2007 r. Na zadania związane z kształceniem i rehabilitacją leczniczą studentów niepełnosprawnych przekazano kwotę 41.244 tys. zł. Dotację otrzymało 98 uczelni, w tym 5 wspomnianych akademickich uczelni katolickich.

Miernikiem zadania jest liczba studentów niepełnosprawnych w uczelniach publicznych nadzorowanych przez MNiSW, która w 2007 r. wyniosła 14.974 osoby, tj. 103,2% w relacji do założeń projektu budżetu zadaniowego na 2007 r.

Zadanie 1.3. Infrastruktura szkolnictwa wyższego.

W ramach zadania wydatkowano kwotę 400.103 tys. zł (w tym 2.703 tys. zł, stanowiły wydatki niewygasające). Przeznaczono ją na dofinansowanie:

- 1) 43 zadań inwestycyjnych finansowanych przez MNiSW
 - 2 zadania inwestycyjne realizowane w ramach programu wieloletniego pn. „Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu 2004-2011”. Uzyskano nowy obiekt dydaktyczny o powierzchni użytkowej 8.661 m²,
 - 41 innych zadań inwestycyjnych. Uzyskano efekty w nowych obiektach dydaktycznych o łącznej powierzchni użytkowej – 45.698 m², 10.504 m² nowych powierzchni bibliotecznych, zrehabilitowano teren powojenny o łącznej powierzchni 17.383 m² oraz dokonano zakupów wyposażenia dydaktycznego dla 7 szkół wyższych;

2) 4 zadań inwestycyjnych współfinansowanych przez MNiSW. Uzyskano efekty o łącznej powierzchni użytkowej 13.500 m².

W związku z niemożnością bezpośredniego powiązania wydatków z budżetu państwa z przyrostem aktywów trwałych w uczelniach zmieniono miernik zadania na bardziej adekwatny do charakterystyki zadania. Nowym kryterium wykonania zadania jest liczba zadań inwestycyjnych dofinansowanych przez MNiSW. W 2007 r. realizowano 47 zadań inwestycyjnych.

Program 2. Wsparcie procesu studiowania

Program miał na celu wsparcie procesu studiowania poprzez zwiększenie dostępności wykształcenia wyższego dla osób w trudnej sytuacji materialnej i osób niepełnosprawnych oraz promowanie rozwoju aktywności studenckiej.

Miernikami zadania były:

- odsetek studentów otrzymujących pomoc o charakterze socjalnym – w 2007 r. 15,8% studentów korzystało z pomocy materialnej,
- odsetek studentów niepełnosprawnych – w 2007 r. osoby niepełnosprawne stanowiły 1,2% studentów uczelni publicznych i niepublicznych nadzorowanych przez MNiSW.

W ramach programu realizowano 7 zadań.

Zadanie 2.1. Bezzwrotna pomoc materialna dla studentów i doktorantów.

W ramach zadania wspierano proces studiowania przede wszystkim poprzez bezzwrotną pomoc materialną dla studentów i doktorantów, w tym zwłaszcza na zwiększenie udziału środków przeznaczonych na świadczenia o charakterze socjalnym.

W 2007 r. z budżetu MNiSW przekazano kwotę 1.477.549 tys. zł na dotacje przeznaczone na zasilenie uczelnianych funduszy pomocy materialnej dla studentów i doktorantów. Dla uczelni publicznych (łącznie ze wspomnianymi 5 uczelniami katolickimi) przekazano kwotę 1.176.173 tys. zł, a dla uczelni niepublicznych kwotę 301.376 tys. zł.

Miernikiem określającym realizację zadania jest odsetek osób korzystających z pomocy stypendialnej w stosunku do osób studiujących, który w 2007 r. wyniósł 27%.

Zadanie 2.2. System pożyczek i kredytów studenckich.

Na zadanie przekazano kwotę 72.200 tys. zł na zasilenie Funduszu Pożyczek i Kredytów studenckich ulokowanego w Banku Gospodarstwa Krajowego, z tytułu dopłat do oprocentowania kredytów studenckich udzielanych przez określone banki komercyjne.

W akcji kredytowej w roku akademickim 2007/2008 banki zebrały 26.775 wniosków kredytowych, w tym 25.872 (96,6%) spełniających kryterium dochodowe zawarte w przepisach o pożyczkach i kredytach studenckich. Po przeprowadzeniu weryfikacji dokumentów banki zawarły 19.815 umów kredytowych. Stosunek liczby osób, które otrzymały kredyty studenckie do osób, które złożyły wnioski wyniósł 76,6%.

Zadanie 2.3. Infrastruktura socjalna dla studentów.

W ramach realizacji zadania wydatkowano kwotę 19.337 tys. zł z przeznaczeniem na 4 zadania inwestycyjne. Uzyskano efekty rzeczowe w zakresie nowych obiektów domów studenta o łącznej powierzchni użytkowej 10.841 m² oraz dostosowano 3 domy studenckie do wymogów przeciwpożarowych.

Miernikami zadania były:

- liczba miejsc w domach studenckich – uczelnie dysponowały 143.964 miejscami w domach studenckich (w skali ogólnokrajowej),
- liczba miejsc w stołówkach studenckich - uczelnie dysponowały 17.735 miejscami w stołówkach studenckich (w skali ogólnokrajowej).

Mierniki prezentowane na podstawie danych GUS za 2006 r.

Zadanie 2.4. Dofinansowanie podręczników akademickich.

W ramach realizacji zadania przekazano dotacje przedmiotowe w kwocie 8.662 tys. zł, przeznaczone na dofinansowanie produkcji wydawniczej podręczników akademickich. Dotację wykorzystano na wydanie 272 specjalistycznych podręczników akademickich o łącznym nakładzie 365,1 tys. egzemplarzy i łącznej objętości 8.769 arkuszy wydawniczych.

Zadanie 2.5. Działalność Parlamentu Studentów Rzeczypospolitej Polskiej.

W ramach zadania wydatkowano środki w kwocie 404 tys. zł na finansowanie funkcjonowania Parlamentu Studentów Rzeczypospolitej Polskiej w tym na współpracę z przedstawicielami samorządów studenckich.

W 2007 r. zorganizowano 82 posiedzenia i komisje oraz zrealizowano 232 delegacji.

Zadanie 2.6. Zadania fundacji, stowarzyszeń i jednostek sektora spoza sektora finansów publicznych realizowane jako zlecone zadania publiczne.

W zakresie tego zadania poniesiono wydatki w kwocie 322 tys. zł. Zawarto umowy z 14 podmiotami (11 stowarzyszeniami i 3 fundacjami), działającymi w środowisku akademickim, zrealizowano 17 przedsięwzięć.

Zadanie 2.7. Składki na ubezpieczenia zdrowotne studentów i doktorantów.

Wydatki w tym zadaniu zrealizowane w kwocie 8.113 tys. zł obejmowały sfinansowanie opłacania przez uczelnie publiczne i niepubliczne, jak również placówki prowadzące studia doktoranckie – obowiązkowych ubezpieczeń zdrowotnych za studentów i uczestników studiów doktoranckich, za których ubezpieczenia te są finansowane z budżetu państwa.

Średnioroczna liczba osób, za które opłacano składki na ubezpieczenie zdrowotne w 2007 r. wyniosła 17.165 osób (102,4% założeń w tym zakresie).

Program 3. Podnoszenie poziomu wykształcenia oraz jakości kształcenia w szkołach wyższych

Celem programu jest wzrost konkurencyjności szkolnictwa wyższego.

Miernikami zadania były:

- stosunek liczby kierunków (uczelni) pozytywnie ocenionych przez Państwową Komisję Akredytacyjną do ogólnej liczby kierunków (uczelni) ocenianych w 2007 r. stosunek ten wyniósł 86,4%,
- liczba polskich uczelni na Word Academic Ranking of Universities w rankingu ujęte są 2 polskie uczelnie.

Program obejmuje 5 zadań.

Zadanie 3.1. Realizacja zadań wynikających z Deklaracji Bolońskiej.

Zadanie miało na celu upowszechnienie wytycznych Deklaracji Bolońskiej. Poniesione w tym zakresie wydatki w kwocie 66 tys. zł, przeznaczono na 8 seminariów i szkoleń oraz 1 publikację.

Zadanie 3.2. Administrowanie programem unijnym „*Uczenie się przez Całe Życie*”.

Celem zadania jest upowszechnienie kształcenia ustawicznego na rzecz doskonalenia kwalifikacji zawodowych i zdobywania nowych. Zadanie, na które przeznaczono 3.996 tys. zł realizowała *Fundacja Rozwoju Systemu Edukacji* w ramach stosownej umowy z MNiSW. W 2007 r. liczba korzystających z programu *Uczenie się przez Całe Życie* wyniosła 16.908 osób.

Zadanie 3.3. Ocena jakości kształcenia na określonych kierunkach studiów w szkołach wyższych oraz opiniowanie przyznawania uczelniom uprawnień do prowadzenia określonych kierunków studiów.

Zadanie to mające na celu podnoszenie jakości kształcenia realizowała Państwowa Komisja Akredytacyjna. Na finansowanie przeznaczono kwotę 7.094 tys. zł. W 2007 r. Państwowa Komisja Akredytacyjna wydała 553 oceny jakości kształcenia na określonych kierunkach studiów oraz rozpatrzyła 405 wniosków.

Zadanie 3.4. Działalność *Centralnej Komisji do spraw Stopni i Tytułów*.

Zadania realizowane przez Centralną Komisję miały na celu wspieranie rozwoju kadry naukowej. Na działalność Centralnej Komisji w 2007 r. przeznaczono kwotę 3.774 tys. zł. Centralna Komisja w ubiegłym roku wydała 507 ocen kandydatów do tytułu profesora oraz odbyła 62 posiedzenia organów kolegialnych.

Zadanie 3.5. Nagrody i stypendia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego o charakterze szczególnym.

W ramach zadania przyznawane były stypendia Ministra dla studentów za osiągnięcia w nauce i z wybitne osiągnięcia sportowe oraz nagrody Ministra dla nauczycieli akademickich za osiągnięcia naukowe, dydaktyczne lub organizacyjne albo za całokształt dorobku.

W 2007 r. na te stypendia i nagrody wydatkowano kwotę 21.383 tys. zł, z tego na stypendia Ministra dla studentów - 18.145 tys. zł, i na nagrody Ministra dla nauczycieli akademickich – 3.186 tys. zł oraz nagrody okolicznościowe 52 tys. zł.

Stypendia i nagrody Ministra otrzymało 2.436 osób.

Program 4. Współpraca międzynarodowa w obszarze szkolnictwa wyższego

Celem programu jest internacjonalizacja studiów w ramach tworzenia europejskiego obszaru szkolnictwa wyższego, w tym części wschodnioeuropejskiej.

Program obejmuje 9 zadań.

Zadanie 4.1. Stypendia studenckie, stażowe i doktoranckie dla Polaków skierowanych na kształcenie zagraniczne oraz stypendia dla młodzieży polonijnej studiującej w miejscu zamieszkania.

Zadanie ma na celu promowanie kształcenia obywateli polskich za granicą.

Na zadanie przekazano kwotę 1.634 tys. zł.

W 2007 r. za granicą kształciło się 1.798 Polaków, z czego 391 obywateli polskich otrzymywało stypendia RP. Na kursy językowe wyjechało 301 osób a na pozostałe formy, tj. staże i studia semestralne 1.497 osób. Wjazdy następowały głównie do krajów europejskich – 1.590 osób, a także do krajów azjatyckich – 131 osób, do Ameryki Północnej i Ameryki Południowej – 67 osoby oraz do Afryki – 10 osób.

Zadanie 4.2. Refundacja świadczeń stypendialnych oraz środków finansowych na wyżywienie, zakwaterowanie, zasiłki i przejazdy dla stypendystów RP.

Zadanie ma na celu promowanie kształcenia cudzoziemców w Polsce i jest realizowane przez Biuro Uznawalności Wykształcenia i Wymiany Międzynarodowej. W 2007 r. na zadanie przekazano kwotę 24.827 tys. zł.

Miernikami zadania były:

- liczba kształconych w Polsce cudzoziemców w tym polskiego pochodzenia – w 2007 r. kształciło się w Polsce 11.730 cudzoziemców,
- liczba kształconych w Polsce cudzoziemców otrzymujących świadczenia socjalne – w ubiegłym roku 3.184 cudzoziemców otrzymywało wspomniane świadczenia.

Zadanie 4.3. Zakup pomocy naukowych, dydaktycznych i prasowych dla zagranicznych ośrodków akademickich oraz ryczałty dla lektorów języka polskiego.

Celem zadania jest wspieranie nauczania języka polskiego za granicą. Na zadanie przekazano kwotę 2.367 tys. zł, w tym na ryczałty dla lektorów języka polskiego 2.216 tys. zł.

W 2007 r. lektoraty prowadziło w 33 krajach 91 pracowników dydaktycznych – specjalistów w dziedzinie języka i literatury polskiej skierowanych do 83 zagranicznych ośrodków akademickich.

Zadanie 4.4. Udział Polski w międzynarodowych grupach i komisjach ekspertów, związanych z rozwojem i ekwiwalencją w szkolnictwie wyższym oraz promocja polskiego systemu szkolnictwa wyższego, w tym wyjazdy zagraniczne.

Zadanie miało na celu popularyzację polskiego szkolnictwa wyższego, wymianę informacji między przedstawicielami międzynarodowych środowisk akademickich. Na działalność realizowaną w ramach zadania wydatkowano łącznie kwotę 3.344 tys. zł. Przeznaczona została w głównej mierze na: letnie kursy języka polskiego dla zagranicznych studentów polonistyki i lektorów języka polskiego (1.002 tys. zł), promocję za granicą polskiego systemu szkolnictwa wyższego i języka polskiego (362 tys. zł), realizację programu pomocowego w zakresie demokracji i rozwoju społeczeństwa obywatelskiego przez Uniwersytet Warszawski (1.559 tys. zł), wyjazdy zagraniczne (344 tys. zł).

W ramach przedsięwzięć zadania odbyło się 156 wyjazdów zagranicznych.

Zadanie 4.5. Składki do organizacji międzynarodowych.

W budżecie zadaniowym na 2007 r. zaplanowano opłacenie składki do jednej organizacji międzynarodowej - Eurofaculty Psków. Z przyczyn formalnych (niezależnych od strony Polskiej) projekt będzie realizowany dopiero od 2008 r.

Zadanie 4.6. Program Stypendialny im. Konstantego Kalinowskiego.

Celem jest wspieranie ruchu na rzecz przemian demokratycznych oraz obrony praw obywatelskich na Białorusi poprzez kształcenie studentów białoruskich w uczelniach polskich. W ramach zadania wydatkowano kwotę 3.838 tys. zł, przeznaczoną na dofinansowanie realizacji programu dydaktycznego (883 tys. zł) oraz pomoc stypendialną dla tych studentów (2.995 tys. zł).

W 2007 r. z programu korzystało 203 uczestników.

Zadanie 4.7. Działalność Państwowej Komisji Poświadczania Znajomości Języka Polskiego Jako Obcego.

Celem zadania jest promocja nauki języka polskiego. Komisja działa przy Biurze Uznawalności Wykształcenia i Wymiany Międzynarodowej. Na działalności komisji wydatkowano 498 tys. zł.

W 2007 r. do egzaminu z języka polskiego przystąpiło 381 osób.

Zadanie 4.8. Działalność Biura Uznawalności Wykształcenia i Wymiany Międzynarodowej.

W zadaniu ujęto wydatki na funkcjonowanie BUWiWM koordynującego działania związane z uznawalnością wykształcenia, wymianą międzynarodową i pomocą stypendialną dla cudzoziemców. Na działalność Biura przekazano środki w kwocie 2.421 tys. zł.

Miernikiem zadania jest udział wydatków na utrzymanie Biura w wydatkach przeznaczonych na działalność statutową, który w 2007 r. ukształtował się na poziomie 8,6%.

Zadanie 4.9. Realizacja wymiany stypendialnej w ramach Polsko-Amerykańskiej Komisji Fulbrighta.

Celem zadania było współfinansowanie współpracy z USA w dziedzinie szkolnictwa wyższego. Wydatki strony polskiej obejmowały głównie wynajem pomieszczeń biurowych w Warszawie dla potrzeb Komisji, na co wydatkowano kwotę 119 tys. zł.

Miernikiem zadania była liczba polskich stypendystów Komisji Fulbrighta, których w 2007 r. było 39 osób.

Program 5. Pozostałe zadania związane z obszarem szkolnictwa wyższego

W programie ujęto 2 zadania wspierające w warunkach 2007 r. funkcjonowanie określonych jednostek organizacyjnych.

Zadanie 5.1. Wspieranie realizacji zadań Zakładu Narodowego im. Ossolińskich we Wrocławiu.

Celem zadania było finansowanie utrzymywania zbiorów Narodowej Biblioteki Ossolineum, utrzymanie i pomnażanie dóbr kultury polskiej, szczególnie w zakresie rękopisów, kartografii, zbiorów sztuki, numizmatyki oraz utrzymywania wydawnictw niekomercyjnych. Przekazano w tym zakresie dotację w kwocie 14.249 tys. zł.

W 2007 r. zbiory Zakładu Narodowego im. Ossolińskich obejmowały 1.721.673 pozycji w tym 27.834 nowo nabyte. Udostępniono 100.293 jednostki z kolekcji podstawowej oraz księgozbioru podręcznego.

Zadanie 5.2. Udział w wieloletnim programie rządowym „*Kwaśny papier*”.

Zadanie miało na celu wsparcie procesu ratowania polskich zasobów bibliotecznych i archiwalnych – w zakresie szkoleń personelu bibliotecznego. Było realizowane przez Uniwersytet Jagielloński. Przekazano na ten cel 146 tys. zł.

W 2007 r. przeszkolono 47 osób z zakresu odkwaszania zbiorów bibliotecznych i archiwalnych. Wykonanie jest o 17,5% większe od zakładanego na 2007 r. planu zawartego w umowie podpisanej z Uniwersytetem Jagiellońskim.

Program 6. Zapewnienie obsługi Funkcji Szkolnictwo wyższe

Celem jest zapewnienie sprawnej obsługi i realizacji zadań Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa wyższego, jako urzędu ministra właściwego do spraw szkolnictwa wyższego. Program obejmuje 3 zadania.

Zadanie 6.1. Koordynacja merytorycznej działalności urzędu, w tym ekspertyzy, posiedzenia komisji, narady, konferencje, tłumaczenia i inne zadania, działalność Rady Głównej Szkolnictwa Wyższego, nagrody okolicznościowe.

Celem zadania było zapewnienie sprawnego i efektywnego zarządzania ministerstwem w zakresie spraw krajowych i międzynarodowych.

Zadanie 6.2. Obsługa administracyjna działania urzędu.

Zadanie miało na celu zapewnienie sprawnego funkcjonowania urzędu i sprawnej obsługi pracowniczej. Wydatki związane z programem dotyczą głównie wynagrodzenia (z pochodnymi) pracowników urzędu zajmujących się problematyką szkolnictwa wyższego.

Zadanie 6.3. Obsługa techniczna działania urzędu.

Zadanie dotyczyło zapewnienia prawidłowego funkcjonowanie gmachu i urządzeń w Ministerstwie.